

บทที่ 6

สรุปผล อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะการกระจายงบประมาณ และแนวโน้มของการกระจายงบประมาณ ความพึงพอใจ และความต้องการของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ด้านงบประมาณ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาลักษณะการกระจายงบประมาณและแนวโน้มการกระจายงบประมาณ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งนำมาจากแผนพัฒนาและงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ระหว่าง พ.ศ. 2537-2543 มาเป็นฐานของการศึกษาและวิเคราะห์ ส่วนการศึกษาความพึงพอใจ และความต้องการของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงบประมาณและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ประชาชน จำนวน 309 คน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำพูน จำนวน 56 คน มาทำการศึกษาและวิเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 2 ฉบับ สำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเป็นแบบผสมทั้งตรวจสอบรายการ (Checklist) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) จัดลำดับที่ (Rating) และคำถามเปิด (Open end) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความพึงพอใจและความต้องการของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน การเก็บรวบรวมข้อมูลทำในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2543 – 20 มกราคม 2544

การศึกษารายการกระจายงบประมาณใช้การเปรียบเทียบเส้นเสมอภาค และเส้นลอเรนซ์ (Lorenz Curve) เพื่อดูว่าการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีที่ศึกษานั้นมีความเป็นธรรมมากน้อยเพียงไร ส่วนการพยากรณ์แนวโน้มของการกระจายงบประมาณใช้การวิเคราะห์ 3 years Moving Average (ค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ 3 ปี ; MA3) ส่วนการวิเคราะห์ความพึงพอใจ และความต้องการของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ใช้เครื่องมือทางสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิงใช้ Chi Square Test (χ^2) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นในทางสถิติเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาศึกษา เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและระดับการศึกษากับความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน เป็นต้น

ผลการศึกษารูปได้ว่า

1. การกระจายของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน เมื่อได้ทำการวิเคราะห์โดยเส้นสมอภาคและเส้นลอเรนซ์ (Lorenz Curve) พบว่ายังมีการกระจายที่ไม่เป็นธรรม งบประมาณกระจุกอยู่ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนน้อย ในขณะที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากได้รับจัดสรรหรือกระจายงบประมาณจำนวนน้อยกว่า แต่เมื่อพิจารณาโดยการวิเคราะห์โดยใช้ รายได้ต่อหัวปีของประชากรในพื้นที่ที่ศึกษาเป็นฐาน พบว่าโดยภาพรวมมีความเป็นธรรมพอสมควร โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดที่มีประชาชนมีรายได้ต่อหัวปีต่ำจะได้รับการจัดสรรงบประมาณสูง แต่ยังไม่สม่ำเสมอในแต่ละปีงบประมาณ
2. การวิเคราะห์แนวโน้มของการจัดสรรงบประมาณปี 2544 ตามสาขา 5 สาขา ที่มีอยู่ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นใน 3 สาขา คือ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ สาขาการพัฒนาสังคม และสาขาการพัฒนาการเมืองและการบริหาร ที่มีแนวโน้มลดลงคือ สาขาโครงสร้างพื้นฐาน และมีแนวโน้มคงที่คือ สาขาพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
3. ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านงบประมาณในระดับน้อยที่สุด ในรายการ “การมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอโครงการต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน” และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ต่อรายการ “การได้รับการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในเขตตำบล/ท้องถิ่น”
4. ผู้บริหารองค์การปกครองส่วน-ท้องถิ่น มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านงบประมาณในระดับน้อย จำนวน 4 รายการ และในระดับปานกลาง 4 รายการ ดังนี้
 - รายการที่ 1 การได้รับจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่นจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่เสนอขอ
 - รายการที่ 2 งบประมาณที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 - รายการที่ 3 การได้รับบริการด้านเครื่องจักรกลจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการที่ขอรับบริการ
 - รายการที่ 5 ท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่เสนอขอ

รายการที่ได้รับความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ

รายการที่ 4 องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนคำนึงถึงความต้องการและให้ความสำคัญ
สำคัญต่อท้องถิ่นในเรื่องของงบประมาณเมื่อเปรียบเทียบกับแผนงานของ
ท้องถิ่น

รายการที่ 6 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

รายการที่ 7 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำงานด้านส่งเสริมอาชีพของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

รายการที่ 8 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำงานด้านส่งเสริมเกี่ยวกับพืช
เศรษฐกิจ เช่นลำไย ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

5. สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการ
ดำเนินงานด้านงบประมาณ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชน
ในรายการ “การได้รับการสนับสนุน โครงการต่าง ๆ ในเขตตำบล/ท้องถิ่น” อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชน
ต่อการดำเนินงานด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับผู้บริหารองค์กร-
ปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ไม่มีปัจจัยส่วนบุคคลใดที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ
ต่อการดำเนินงานด้านงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติเลย
6. ความต้องการของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน
ด้านงบประมาณ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการแสดง
ความคิดเห็น เสนอข้อมูล และความต้องการต่าง ๆ ในการทำแผนพัฒนาของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ผู้บริหารองค์กร-
ปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน สนับสนุน
งบประมาณด้านเศรษฐกิจเป็นลำดับแรก และด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม
และด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เป็นลำดับที่รอง ๆ ลงไป
7. สำหรับความต้องการของประชาชน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการ
ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม
มีความต้องการที่สอดคล้องกันในลำดับที่ 1-2 ในเรื่องของการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ
ของจังหวัดลำพูน และ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์การกระจายงบประมาณ โดยเส้นเสมอภาคและเส้นลอเรนซ์ พบว่า ยังมีการกระจายที่ไม่เป็นธรรม มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนน้อยที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนมาก ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินจำนวนน้อย โดยที่บางองค์กรไม่ได้รับการจัดสรรเลย ซึ่งสอดคล้องกับที่พวงน้อย สัต โยภาส (2538) กล่าวไว้ในปัญหาการจัดการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ที่ระบุว่า การกระจายของงบประมาณมีลักษณะกระจุกตัวในบางพื้นที่ แต่เมื่อพิจารณาการกระจายงบประมาณโดยใช้รายได้ต่อหัวต่อปี พบว่า การกระจายมีความเป็นธรรมดีพอสมควร กล่าวคือองค์กรที่ประชาชนมีรายได้ต่อหัวต่อปีต่ำได้รับการจัดสรรงบประมาณมากกว่าองค์กรที่ประชาชนมีรายได้ต่อหัวต่อปีสูง

2. การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนมีข้อจำกัดอยู่ในกรอบที่ส่วนกลางวางไว้ คือ ต้องอยู่ในแผนงานตามสาขาค้างนี้

- 2.1 สาขาโครงสร้างพื้นฐาน
- 2.2 สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ
- 2.3 สาขาการพัฒนาสังคม
- 2.4 สาขาการพัฒนาการเมืองและการบริหาร
- 2.5 สาขาการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

3. จำนวนเงินที่นำมาจัดสรรงบประมาณขึ้นอยู่กับรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ดังนั้นจึงพบว่า ท้องถิ่นที่มีรายได้น้อยซึ่งมีความต้องการพัฒนาในด้านต่าง ๆ สูงมาก เนื่องจากการขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า โทรศัพท์ ฯลฯ ก็ไม่สามารถพัฒนาได้เพราะจำนวนเงินที่ต้องการพัฒนาสูงกว่ารายได้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนได้รับจากการจัดเก็บเอง และเงินอุดหนุนจากส่วนกลาง การกระจายวงเงินจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนไปยังท้องถิ่นที่ยังขาดปัจจัยพื้นฐาน และรายได้ต่ำ จึงมีข้อจำกัดด้วยวงเงินรายได้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนได้รับ

4. จากการที่การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานในสาขาโครงสร้างพื้นฐานมีแนวโน้มลดลงทุกปี เป็นเพราะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิเช่น การที่หลายหน่วยงานจากส่วนกลางเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดลำพูน เช่น กรมชลประทาน เข้ามาจัดทำโครงการสร้างฝายหรืออ่างเก็บน้ำ กรมโยธาธิการ และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

(รพช.) เข้ามาสร้างถนนในพื้นที่จังหวัดลำพูน โครงการที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานจากส่วนกลางเหล่านี้ มีส่วนที่ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ทำหน้าที่ด้านโครงสร้างพื้นฐานลดลง เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของงบประมาณสนับสนุนด้าน โครงสร้างพื้นฐานจากหน่วยงานส่วนกลาง โดยตรง และของงบประมาณด้านพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านพัฒนาสังคมเพิ่มมากขึ้น

5. ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน (20-39 ปี) มีการศึกษาระดับต่ำ (ประถมศึกษา-ปวช) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำมาก (ต่ำกว่า 5,000 บาท) และมีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง เป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดลำพูน ดังนั้นจึงมีผลต่อการบริหารงบประมาณทั้งทางด้านการหารายได้และการใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้สะท้อนถึงประเด็นนี้ในแง่ที่ลำดับความต้องการขอรับการสนับสนุนงบประมาณของผู้บริหารอันดับแรกคือ การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ซึ่งประชาชนก็มีความต้องการประเด็นนี้ในลำดับแรกเช่นกัน

ทั้งนี้ความคาดหวังที่จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนดำเนินงานในด้านทั่วไป ทั้งประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันในลำดับที่ 1-2 คือ การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจของจังหวัดลำพูน และการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนจึงควรดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการสนับสนุนงบประมาณด้านส่งเสริมเศรษฐกิจเพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน ส่วนการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมก็เช่นกันเป็นประเด็นที่ต้องรีบดำเนินการ เพราะสิ่งแวดล้อมส่งผลถึงสุขภาพของประชาชน จังหวัดลำพูนมีนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งต้องมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน ไม่ว่าจะจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือจากผู้ที่มาจากที่อื่น ๆ เพื่อมาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแห่งนี้ จึงสมควรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนต้องให้การสนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเร่งด่วน

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนนั้น ที่ผ่านมาประชาชน/ท้องถิ่นแทบจะไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพราะลักษณะการบริหารงบประมาณเป็นระบบบนสู่ล่าง ประชาชนจึงสะท้อนถึงความพึงพอใจต่อประเด็น “การมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอโครงการต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน” ในระดับน้อยที่สุดซึ่งสอดคล้องกับความต้องการมีส่วนร่วมในรายการ “ความต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอข้อมูลและความต้องการต่าง ๆ ในการทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน” ในระดับมากที่สุด การบริหารงบประมาณ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มี

ส่วนร่วมด้วย เช่น การเสนอข้อมูล ปัญหา หรือความต้องการ เพื่อการจัดสรรงบประมาณจะได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

7. ในด้านความพึงพอใจของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการดำเนินงานด้านงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนนั้น อยู่ในระดับน้อย ในขณะที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนอยู่ในระดับมาก

แสดงให้เห็นว่า วิธีการจัดสรรงบประมาณที่ผ่านมามีการพัฒนาวิธีการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจต่อประชาชน ซึ่งมีส่วนร่วมในการบริหารในรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลตำบล โดยให้มีการตรวจสอบข้อมูลว่าเงินงบประมาณที่นำไปสนับสนุน โครงการต่าง ๆ นั้นเป็นความต้องการที่แท้จริงของประชาชนหรือไม่ และมีความจำเป็นเร่งด่วนเพียงใดในการดำเนินโครงการ มิใช่เพียงเพื่อสนองความต้องการมีผลงานของคณะกรรมการบริหารที่ได้รับการเลือกตั้ง (ตามระเบียบการเมือง) เข้ามาบริหารงานเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ วัฒนา ชัยสวัสดิ์ (2541) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่แขวงต้องตีความปัญหาและความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ ต้องกำหนดโครงการที่เป็นกลางคือ ก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน ไม่มุ่งเฉพาะพื้นที่ที่เป็นประโยชน์กับคณะเทศมนตรีเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึกว่าไม่มีความเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณ

1. ในการจัดสรรงบประมาณควรให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกองค์กร และให้เป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ เป็นการแก้ปัญหาและสนองต่อความต้องการที่ถูกเป้าหมาย

2. บุคลากรในพื้นที่ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการบริหารในด้านของการจัดสรรงบประมาณ โดยการเสนอความต้องการ หรือปัญหาข้อเสนอแนะหรือจัดทำโครงการเสนอต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ทั้งนี้บทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เปลี่ยนไปเป็นแกนนำในการประสานแผนงาน หน่วยนำการพัฒนา ส่วนปัญหาในพื้นที่ให้อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

3. การจัดทำโครงการเพื่อเสนอของบประมาณ ควรให้ครอบคลุมสาขาการพัฒนาทุกด้าน เพื่อให้มีการพัฒนาทุกด้านพร้อมกัน

4. การจัดสรรงบประมาณ ควรสอดคล้องกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่ดูแล ส่งเสริม แก้ปัญหา พัฒนาในภาพรวมทั้งจังหวัด แต่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ดูแล พัฒนา แก้ไข ปัญหาในเขตพื้นที่ตนเอง โดยมีเครือข่ายการทำงานร่วมกัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะทำหน้าที่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานไปด้วยดี

5. การดำเนินงานและการพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ควรคุณภาพครอบคลุมทั้งจังหวัด และคอยช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่สามารถ ดำเนินกิจกรรมบางอย่างได้ด้วยตนเอง หรือเพียงลำพังองค์กรเดียว ซึ่งลักษณะการบริหารงานที่แตกต่างไปจากเดิมนี้ จะทำให้การกระจายงบประมาณไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลักษณะ เฉพาะโครงการตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลเมือง, เทศบาลตำบล, อบต.) เพื่อความร่วมมือและประสานกัน ในการทำงาน
2. ควรมีการศึกษาความคาดหวังของประชาชน ในจังหวัดลำพูน ต่อการบริหารงานของ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัดลำพูน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลเมือง, เทศบาลตำบล, อบต.) เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงแก่ประชาชน ใน จังหวัดลำพูน
3. การจัดสรรงบประมาณ ควรศึกษาว่าทำอย่างไร การจัดสรรงบประมาณตรงกับความต้องการของงบประมาณประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าเป็นไปตามความต้องการของสมาชิกสภา องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าหากผู้บริหาร ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรง โดย ประชาชนแล้ว คาดว่าน่าจะดูแลการจัดสรรงบประมาณ ให้เป็น ไปตามความต้องการของประชาชน ได้ดีกว่า